T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/585
KARAR NO : 2023/226
KARAR TR : 27/03/2023

ÖZET: 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26/1-(e) ile 26/2. maddeleri uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : D.C.M M. Tem. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. A. Ü. A
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Kayseri Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Yahyalı Sosyal Güvenlik Merkezi tarafından davacının işçisi A. K'in iş kazası bildiriminin yasal süresinde yerine yapılmadığından bahisle 6331 sayılı Kanun'un 26/1-e ve 26/2 maddeleri uyarınca hakkında 4.053 TL idari para cezası uygulanmasına dair işlem 01/03/2017 tarih ve 1139522 sayılı yazı ile davacıya bildirilmiş, yapılan itiraz aynı Kurumun 05/04/2017 tarih ve E.1931352 sayılı komisyon kararı ile reddedilmiştir.

2. Davacı vekili,idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Kayseri 2. İdare Mahkemesi 26/10/2017 tarih ve E.2017/633, K.2017/1313 sayılı kararı**ile, 6331 sayılı Kanun'da, bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı idari yargı yerinde dava açılabileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmadığı ve idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında idari yargının görev alanına giren kararların da verilmediğini belirterek, dava konusu idari para cezasının görüm ve çözümünün adli yargı yerineait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş; davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusu, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 11. İdare Dava Dairesinin 25/01/2018 tarih ve E.2018/28, K.2018/377 sayılı kararı ile kesin olarak incelenmeksizin reddedilmiştir.

4. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle adli yargı yerine iki kez başvuruda bulunmuştur.

B. Adli Yargıda

5. Yahyalı Sulh Ceza Hâkimliği 30/03/2018 tarih ve D.İş No.2017/219 sayılı kararı ile, başvurunun kabulü ile idari yaptırım kararının kaldırılmasına karar vermiştir. Bu karara karşı Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından itiraz edilmiş, Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 01/10/2019 tarih ve D.İş No.2019/413 sayılı kararı ile itirazın kabulüne ve itiraza konu kararın kaldırılmasına karar verilmiştir.

6. **Yahyalı Sulh Ceza Hâkimliği 27/04/2020 tarih ve D.İş No.2018/8 sayılı kararı**ile, 6331 sayılı Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesinde ise, idari para cezalarına karşı idari yargı yerine itiraz edileceğinin düzenlendiği ve davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, ayrıca görevli yargı yerinin belirtilmesi için dava dosyasının taraflarca başvurulması halinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine de karar vermiş, verilen karar 26/05/2020 tarihinde itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

7. Davacı vekilinin, Yahyalı Sulh Ceza Hakimliğinin 2018/8 Değişik İş sayılı dosyası nezdinde 30/06/2020 tarihli başvurusu ile, dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 6331 sayılı Kanun'un *"İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi"* başlığı altında düzenlenen 14. maddesi şöyledir:

"(1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

(2) İşveren, aşağıdaki hallerde belirtilen sürede Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur:

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde.

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde.

(3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

(4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir."

9. *"İdari para cezaları ve uygulanması"* başlığı altında düzenlenen 26. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanunun;

……

e) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir yükümlülük için ayrı ayrı bin beş yüz Türk Lirası, ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene iki bin Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen sağlık hizmeti sunucuları veya yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına iki bin Türk Lirası,

……

idari para cezası verilir."

10. Aynı maddenin ikinci fıkrası şöyledir:

"*(Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir."*

11. 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi şöyledir:

"……

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez.

……"

12. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanun'un 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır";

13. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası ise şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/03/2023 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, 6331 sayılı Kanun'un 14. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi ve aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca *"iş kazasını bildirim yükümlülüğüne uymamak"* isnadıyla verilen idari para cezasının uygulanmasına dair işlemin davacıya bildirilmesi sonrasında yapılan itirazın aynı Kurumun komisyon kararı ile reddedilmesi üzerine açılmıştır.

17.6331 sayılı Kanun'da idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği, buna karşın idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, ancak bu Kanun'un 14. maddesinde belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezalarının doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verileceği ve Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmıştır.

18. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı açıktır.

19. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

20. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

21. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 6331 sayılı Kanun uyarınca Kayseri Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından verildiği, yapılan itirazın komisyon kararı ile reddedildiği ve söz konusu idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu,6331 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde ise, idari para cezalarına karşı idari yargı yerine itiraz edileceği düzenlenmiş olup, itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterildiği anlaşılmıştır.

22. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve

çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kayseri 2. İdare Mahkemesinin 26/10/2017 tarih ve E.2017/633, K.2017/1313 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kayseri 2. İdare Mahkemesinin 26/10/2017 tarih ve E.2017/633, K.2017/1313 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/03/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nigün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN